# RUSKI INWALID

Nº. 157.

NIEDZIELA 8. Lipca 1817.

CZYLI

# WIADOMOŚĆI WOJENNE.


*Zawarcie.* Wiadomości kraiowe: s Peterzburga. — Wiadomości zagraniczne: Niemcy. Francya. Sprostowanie.

## WIADOMOSCI KRAJOWE.

*S Peterzburga, 8. Lipca.*

J. W. *Bułhak* Metropolita Grecko-Unitskich kościołow, bawiący tu od kilku tygodni, miał szczęście otrzymać od Jego Cesarskiey Mści Order Sey Anny pierwszey klassy przy następuiącym Reskrypcie:

M y z B o ż e y Ł a s k i
A L E X A N D E R I.
CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI,
etc. etc. etc.

*J. W. Metropolicie wszystkich Greko-Unitskich kościołów znayduiących się w Rossyi* JÓZAFATOWI BUŁHAKOWI.

Długoletnie i odznaczaiące się zasługi wasze; zwrociły *Naszą Monarszą* uwagę; w oznakę ktorey, mieściemy Was w poczet Kawalerów Orderu Swiętey Anny, ktorego znaki pierwszey klassy przy tem dołączaiąc, Roskazuiemy wam włożyć na siebie, i nosić według przepisanych prawideł.

Jesteśmy dla Was z *Naszą Monarszą* łaską przychylny.

ALEXANDER.

w Peterzburgu 1. Lipca 1817 roku.

Naymiłościwiey mianowani zostali Kawalerami Orderów: Sº Włodzimierza 3ey klassy: Rzeczywiści Radcy Stanu: Dyrektor udziału wyznań Religiynych *Turgieniiew;* Dyrektor kommissyi szkół duchownych *Gałachow;* 4ey klassy: Naczelnik oddziału w udziale wyznań religiynych obcych Radca Nadworny *Radin.* Orderu Sey Anny 2ey klassy: Radcy Kollegii Ekzekutor udziału wyznań obcych *Safayłów.* Dyrektor biura w udziale spraw dworu *Sitników.* Naczelnicy oddziałów w udziale spraw duchownych wyznań religiynych obcych Radcy Nadworni Hrabia *Sywers* i *Niewiarowski.* Pierwszy Sekretarz Nayswiętszego Synodu *Swietnikow.* Znayduiący się przy Sekretarzu Stanu dla rozmaitych poleceń w sprawach Greko-Rossyyskiego wyznania *Jastrebcow.*

W przeszły czwartek to iest 5. b. m. Nayiaśnieysza Cesarzowa *Maryia* w towarzystwie Wielkiego Xięcia *Mikołaia*, Wielkiey Xiężney *Alexandry Teodorówny* Jego Małżonki, Wielkiego Xięcia *Michała*, i całego dworu, raczyła znowu wyiechać do Pawłowska letniey swoiey rezydencyi.

Od kilku dni cieszemy się nayprzyiemnieyszym czasem, szczególnie wieczory są nad wszelkie opisanie. Ci co przeciwko klimatowi Peterzburgskiemu powstaią, niech tylko dzień ieden w tey porze zabawią w naszey stolicy, a pewnie się przekonaią, iż Opatrzność dostatecznie wynagrodziła tę nieprzyiemność, iakiey doświadczamy w listopadzie, gru-

dniu i innych kilku miesiącach, kiedy musiemy się nieco cieplej ubierać, i staranniey opalać nasze mieszkania. — Lecz za to niebraknie nam na przedmiotach do zadowolnienia tych potrzeb; lasy na około Peterzburga tak są obszerne i wielkie, iż niemożna rozumieć aby kiedy kolwiek zabrakło na drzewie do opału, nadto położenie tak iest szczęśliwe, iż wodą wszystko się sprowadza.

## WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

### Niemcy.

*Ze Lwowa, 23. Czerwca.*

*Dokończenie przerwanego w przeszłym numerze gazety rekryptu Nayiaśnieyszego Pana do Stanów Gallicyiskich.*

§. 9. Pozwalamy wiernym Stanom naszych Królestw Galicyi i Lodomeryi, według przykładu innych prowincyy, własny mieć fundusz, który się stanowym funduszem domestykalnym nazywać ma, i na który Stanom tymczasowo pobieranie tax za nadawanie indigenatu wpływaiących przeznaczamy.

§. 10. Też same cztery stany, z których się zgromadzenie seymowe składa, będą także i w wydziale kraiowym, to iest, w Kollegium deputowanych stanowych reprezentowanemi.

Wskutku tego będzie na przyszłość dwóch Deputowanych, czyli Assessorów ze stanu duchownego, dwóch ze stanu Magnatów, dwóch ze stanu Rycerskiego, i (dopóki więcey miast Królewskich stanowych praw nie pozyska) ieden miasta Lwowa. Względem sposobu obierania, i zostawionego nam potwierdzania obranych, zachowuią się przepisy wydane w tey mierze roku 1782.

§. 11. Deputowani maią przez sześć lat urzędy swoie piastować. Ażeby iednak czynności wydziału kraiowego nie narażać na zatamowanie, któreby stąd pochodzić mogło, gdyby wszyscy deputowani razem i w iednymże czasie urzędować przestali, stanowi się, że na pierwszym wyborre kollegii, tylko pierwszy deputowany każdego z wyższych trzech stanów na sześć, drugi zas na trzy lata obieranym bydź ma, tak, aby co trzy lata ieden deputowany każdego z wyższych trzech stanów, a co sześć lat deputowany mieyski, przez nowy wybor nastąpionym został. Deputowani, którym się termin urzędowania kończy, mogą bezpośrednio znowu bydź obranemi.

§. 12. Prezydencyą i kierowanie interessów jak na seymach Stanów, iako też w wydziale kraiowym, zawsze Prezesowi rządu kraiowego poleconemi mieć chcemy. W razie zatrudnienia iego, będzie Arcy-Dignitarz kraiowy, przez nas mianować się maiący, mieysce Prezesa w Kollegium wydziału zastępować. Równie też zachowuiemy sobie w podobnym razie mianowanie innego Prezesa na zgromadzenie seymowe z grona Arcy-Dignitarzy kraiowych.

§. 13. Liczba podrządnych Urzędników stanowych ma tymczasowo bydź taka, iaka według normy systematu roku 1782 oznaczoną została.

Pensye zaś stanowiemy następuiące: dla Prezesa wydziału stanowego wynaczamy roczney pensyi 4,000 zł. Reńskich. — Dla każdego Assessora ze stanu duchownego, 1,000 zł. — Dla każdego Assessora ze stanu Magnatów, albo ze stanu Rycerskiego, 2,000 zł. — Dla Assessora mieyskiego, 900 zł. — Dla Sekretarza stanowego, 1,200 zł., i t. d.

§. 14. Zakres działalności Stanów obeymuie wszystkie przedmioty, ktore się powszechnego dobra Królestw Galicyi i Lodomeryi, samychże stanów, lub którego poiedyńczego stanu tyczą, iak dalece od nich Rząd kraiowy w tey mierze obiaśnień zażąda, albo też same Stany z własnego natchnienia propozycye lub przedstawienia do dobra publicznego zmierzaiące Rządowi kraiowemu, albo też przezeń nam podać za rzecz pożyteczną uznaią; w szczególności zaś, ewidencya i repartycya podatków, przez nas na grunta i ziemię nałożonych, i danin z niemi w związku będących, a to, według zasad przez nas ustanowionych, i w przyszłości iescze ustanowić się maiących; podobnież zawiadywanie kwaterowym podatkiem woyskowym, i stanowym funduszem domestykalnym; nadawanie indygenatu, mianowanie podrządnych Urzędników stanowych, proponowanie na mieysca funduszowe dla tychże Królestw przeznaczone, i osobnemi rozporządzeniami wskazane, tudzież utrzymywanie metryk szlachectwa. — Tryb sprawowania interessów w wydziale kraiowym będzie później osobną instrukcyą przepisany. — Poprzedniczo sądziemy za rzecz potrzebną namienić, co następuie:

*Popierwsze:* Porządek, iakim się interessa na seymie pod rozwagę brać maią, będzie przez Prezesa zgromadzenia seymowego wyznaczany. Jeżeliby więc który z współczłonków seymowych iakowy przedmiot, albo iakowe przedstawienie, któreby mu się potrzebnem bydź zdawało, wnosić zamyślał, powinien poprzedniczo propozycyą swoię Prezesowi Stanów przyzwoicie oświadczyć, i iego zezwolenie na to pozyskać, iak to i w innych Niemieckich Prowincyach naszych iest przepisane.

*Powtóre:* Prawo nakładania podatków w całey

rozciągłości swoiey przy nas zostaie. Będziemy iednakowoż cztery owe Stany o uchwalonem rozpisaniu nakładów pieniężnych lub produktowych, z podatkiem gruntowym związek maiących, czyli o tak zwaney kwocie woyskowey i kameralney, w kształcie osobnych postulatów corocznie uwiadomiali.

*Potrzecie*: Jeżeliby Stany iakowymkolwiek bądź dla dobra tych Krolestw pożytecznym celem rozpisanie daniny, albo zbieranie dobrowolnych składek przyzwoitém poczytywały, na ówczas maią takowe życzenie swoie przez Rząd kraiowy do naszey wiadomości podać; przed nadeyściem zaś odpowiedzi naszey, od wszelkiego rozpisywania lub zbierania wstrzymać się.

*Poczwarte*: Przychody stanowego funduszu domestykalnego, dopoki takowe utworzenia własney kassy warte nie będą, będzie nasza główna kassa prowincyonalna, bez naymnieyszego mieszania onychże z innemi pieniędzmi kameralnemi, albo funduszowemi, w schowaniu trzymała. Taż sama główna kassa prowincyonalna wykaże co miesiąc pozostałość tegoż funduszu wydziałowi kraiowemu, i kwoty, które tenże wydział stosownie do instrukcyi swoiey przekaże, z pomienionego funduszu wypłacać będzie

*Popiąte*: Dopóki własną stanową Izbę rachunkową utworzyć za rzecz potrzebną nie uznamy, będzie prowincyonalna Rządowa Izba rachunkowa (Buchhalterya) wydziałowi kraiowemu w przedmiotach do zakresu działalności iego należących potrzebne obiaśnienia dawać.

§. 15. Ponieważeśmy w ninieyszym reskrypcie z Arcy-Urzędami prawo znaydowania się na seymach iuż połączyli, przeto ponawiamy ninieyszym naymiłościwsze zapewnienie, że owym, którym takowy Arcy-Urząd łaskawie nadamy, toż nadanie osobnym, przez nas własnoręcznie podpisanym dyplomatem oznaymiemy. Również potwierdzamy onymże rangę przed wszystkiemi współczłonkami seymowymi, i przyrzekamy owym ze stanu Magnatów w szczególności iescze tę łaskę, że na ich prośby o dostąpienie dostoieństwa Radcy taynego celnieyszy wzgląd mieć będziemy.

§. 16. Prawo nadawania indygenatu ma wyłącznie do Stanów na Seymie zgromadżonych należeć; obowiezuiemy ie atoli.

*a)* Aby każdoczesnemu Prezesowi naszego Galicyyskiego Rządu kraiowego, skoro mu mianowanie iego ogłoszoném zostanie, bez żądania iakowey kolwiek bądź taxy indygenat nadawały.

*b)* Aby Stany wszystkim owym, dla których nadanie indygenatu przeznaczemy, i których im tym końcem wymieniemy, dyploma indygenatu niezwłocznie wydawały, i.

*c)* z własnego wyboru nikomu indygenatu nie nadawały, kto przynaymniey stopnia rycerskiego w Cesarstwie naszém nie posiada.

Ażeby z resztą w przypadkach, gdzieby dowiedziono było, iż rozstrzygnienie prośb o nadanie indygenatu, bez żadney winy spóźnionego podania prośby przez proszącego nie zachodzącey, ze strony zgromadzonego Seymu w należytym czasie nastąpić nie mogło, osoby o indygenat staraiące się od złych skutków niepozyskanego prawa indygenatu ochronić, upoważniamy wydział kraiowy, aby się w takowych poiedyńczych przypadkach przez Rząd kraiowy u nas o stosowne przedłużenie terminu do pozyskania indygenatu nayuniżeniey wstawiał. — Taxy za indygenat postanowiliśmy dla stanu Magnatów na dwa tysiące, a dla stanu rycerskiego na tysiąc złot. Reńsk. Taxy te stanowemu funduszowi domestykalnemu poświęcone, maią się w takiey walucie opłacać, iaka na opłacanie tax do rządowych kass wpływaiących w ogólności przepisana będzie. — Wolność od opłacenia tax indygenatu, oprócz przypadku wyżey pod 2. wymienionego, tylko za szczególnieyszém zezwoleniem naszém mieysce mieć może.

§. 17. Co się tycze rangi, iaka się naszym na Seymie znaydować się maiącym członkom Stanów między nimi należy, stanowiemy co następuie:

Na środkowey i naywyższey części mieysca na odprawianie Seymu obranego postawi się tron, nad którym nasz portret pod baldakinem umieścić należy. Po prawym boku tronu, w ukośnym kierunku od niegoż, przeznaczamy mieysce dla Prezesa Stanów na osobném krzesle; po prawym boku iego w dalszym ukośnym kierunku ma bydź postawiona osobna ławka dla Arcy-Dygnitarzów Królestwa, między którymi Katolicki Arcy-Biskup Lwowski obrządku Łacińskiego pierwsze mieysce zaymować powinien. — Na lewym boku tronu, podobnież w ukośnym kierunku od niegoż, maią inny Arcy-Biskupi i Biskupi nasi, godnością taynych Radców zaszczyceni, potém zaś owi, którzy tey godności nie piastuią, daley Prałaci, Opaci Infułaci, i Deputowani kapituł katedralnych w osobney ławce zasiadać. — Na prawym boku podobnież koło Prezesa Stanów, między ławką Arcy-Dygnitarzów a stołem, wyznaczaią się mieysca dla Xiążąt w osobney ławce. — Po prawym boku za Dygnitarzami kraiowymi, maią tayni Radcy nasi, którzy do

żadney z powyżey wymienionych kategoryy nie należą, podobnież w osobney ławce mieysce zaymować. — Po nich następuią członkowie Seymowi Stanu Hrabiów i Baronów, w poczet Szambelanów naszych przyięci, a potém reszta członków Seymowych ze Stanu Magnatów. — Na lewym boku koło duchowney ławki zasiadaią członkowie Seymowi Stanu rycerskiego. — Na nayniższém mieyscu, naprzeciwko krzesła Prezesa, maią nareszcie Deputowani mieyscy, a mianowicie tym razem Deputowani miasta *Lwowa*, w osobney ławce mieysca pozaymować.

§. 18. Dyplomata szlachectwa dawane mieszkańcom naszych Królestw Galicyi i Lodomeryi, iuż od lat kilkunastu tak się wydaią, i także w przyszłości tak wydawanemi będą, aby nietylko w samych tych Królestwach, lecz w całém Cesarstwie naszém ważnemi były. — Gdyby iednakże który, takowym dyplomatem obdarzony, chciał zostać członkiem Stanów w inney iakowey Niemieckiey prowincyi naszey, musi się o indygenat w oneyże postarać; ponieważ bez takowego nie mógłby bydź uczestnikiem praw i prerogatyw Stanom teyże prowincyi w ogólności, i każdemu członkowi onychże w szczególności, nadanych.

§. 19. Co się tycze właściwości Sądu, przeznacza się dla Ciała stanowego szlachecki sąd Lwowski, iako *Forum privilegiatum*. Co do poiedynczych członków stanowych, pozostaie się przytém, co w témże Królestwie, równie iak i w innych prowincyach Niemieckich przepisano.

§. 20. W dowód naszego faworu i łaski nadaiemy Stanom tych Królestw, mieysce i głos na Seymie maiącym, prawo noszenia munduru stanowego, i oczekuiemy od wiernych Stanów naszych propozycyi iego na kształt mundurów innych prowincyy naszych, a to według kolorów herbu naszych Królestw Galicyi i Lodomeryi.

§. 21. Seym będzie się z porządku raz do roku odprawiał, a dzień na to my wyznaczać będziemy. Listy do ziazdu na Seym wzywaiące, czyli *Convocatoria*, do Arcy-Biskupów i Arcy-Dygnitarzy kraiowych będą się od nas samych, do innych zaś członków stanowych, od Prezesa Seymowego wydawać. — W ważnych okolicznościach, także i oprócz zwyczaynego Seymu, iednakowoż tylko za naszém zezwoleniem, zwołanie Stanów mieysce mieć może.

§. 22. Pozwalamy naymiłościwiey, aby się przy zaszłém w roku 1787 wcieleniu Bukowiny do Galicyi, co do urządzenia Stanów, pozostało. — Przez to pełni się nasza nayłaskawsza wola i postanowienie, i zostaiemy wam z Cesarską i Królewską łaską przychylnymi.

Działo się w naszém Cesarskiém główném i stołeczném mieście *Wiedniu* dnia 13. Kwietnia roku 1817, panowania naszego dwudziestego szóstego.

Franciszek.

(L.S.) Aloizy Hrabia *Ugarte*,
Królewsko-Czeski naywyższy, i Arcy-Xiążęco-Austryiacki pierwszy Kanclerz.
Prokopiusz Hrabia *Łażański*.
Jan Nep. Baron *Geislern*.
Z własnego naywyższego rozkazu Jego Cesarsko-Król.-Apost. Mości. Karol *Widmann*.

## Francyia.

*S Paryża*, 28. *Czerwca.*

Marszałek Hrabia *Gouvion Saint Cyr* wykonał dnia wczorayszego przysięgę wierności, iako Minister Marynarki i osad. Po czem Król prezydował w Radzie Ministrów, gdzie zasiadał także i nowo-mianowany Minister.

Eskadra Rossyyska maiąca zabrać woyska Rossyyskie powracaiące do oyczyzny, weszła 21. b. m. do portu *Kale*. Składa się z dwóch okrętów 80 działowych i z sześciu 74 działowych. Woyska te udaią się przez Dunkierkę do *Kale*, gdzie czekaią ich co dzień.

Rana Pana *Martainville* iest tylko lekkiem stłuczeniem, i wczora z rana iuż się przechadzał pieszo.

Sąd pierwszey instancyi w *Caen*, ma na przyszłey sessyi rozbierać sprawę, która dosyć będzie ciekawą. Oskarżony iest oyciec o zabicie zwodziciela swey córki.

*Co się dzieie w Departamentach.*

Złość i niechęć rozniosły były przed kilku dniami po Paryżu odgłosy iakoby nowe zamieszania wybuchnęły koło *Lionu*, przez co bankocetle skarbowe znacznie się były znizyły; lecz depesze pod datą 21. b. m. i przez telegrafy w dniu dzisieyszym otrzymane doniesienia, za pewniaią, iż nietylko koło *Lionu* ale i po całem Królewstwie naywiększa panuie spokoyność. Nadto doświadczenie pokazało, iż chociaż czasami i następowały w tych mieyscach zamieszania, te trwały bardzo krótko, i nigdy nieuchodziły bezkarnie, Jenerał *Canuel*, iego mężni żołnierze i wierna gwardyia narodowa tam się znayduią.

---

*Sprostowanie.*

W Numerze wczorayszym pisma naszego pod artykułem: *Wiadomości zagraniczne*, po wyrazie *Niemcy*, należy dodadz: *ze Lwówa* 23. *Czerwca.*